

«Burkinia»

Antton Izagirre

Udako gaia izaten ari da, komuni-kabideetan hartu duen tokia eta zenbait lurraldetako erabaki ad-ministratiboak aintzat hartuz ge-ro. Badirudi orain arte emakume musul-man batzuen udako bainujantzia izan dena modan jarri dela, eta gero eta ema-kume gehiagok hondartzetan bainurako erabiltzen duten prenda hedatzen ari dela. Eztabaida ez du eragin jantziak berak, ez eta emakume horiek gorputza estaltzen dien bainujantzia erabiltzeko hartu duten erabakiak ere, zenbait gobernu eta aginta-rik hondartza eta bainu guneetan jantzi ho-ri erabiltzeari jarritako debekuak baizik. Arrazoi gisa aipatu izan dituzte laizis-moa, emakumeen aurka erlijioak eragiten

duen errepresioa, garbitasuna eta higie-ne... baina benetan zer dago agindu eta debeku horien guztien atzean? Zer ezkuta-tzen du «burkiniak»? Edo hobeto esanda, zer jarri du agerian eztabaida honek? Ustezko arrazoi eta argudio horien guz-tien atzean badago funtsezkoa den bat, emakume batzuek bainurako erabiltzea erabaki duten jantziak politikari, agintari eta administrariek ezarria zuten ordena zalantzan eta hankaz gora jarri duela, ga-raiko ordena eta moralaren zentsoreak di-ren horien baimenik gabe, eta hori jantzi sinple baten bidez egiteak beldurra sortu die. Gizartean musulman eta arabiar gaie-kiko dagoen sentiberatasuna, beldurra eta gorrotoa hedatzeko erabiltzea nahiago

izan dute, eta erantzunak agintekeria, ma-txismoa, arrazakeria, xenofobia itxura hartu du. Bitartean, gorputza erabat estalita zuten surflariak eta «burkiniaz» estalita duten emakumeak, normaltasun osoz, hondar-tza berean, inongo arazorik gabe, bainua hartzen ikusi ditugu. Ohiko bainujantzi eta bikinien artean kontrastea eta harridura eragin dezake burkiniak hasiera batean, baina normalta-sunez hartuz gero ez ginateke harritu be-harko, mundu globalizatu honetan, zen-bait arropa multinazionalen interes ekonomiko eta komertzialek «burkinia» modako jantzi bihurtzea Mendebaldean ere. Denbora kontua izan liteke. •

Itzalen artetik

Bi aste eskas igaro dira Gaizka So-pelana iheslari politikoa Euskal Herrira itzuli denetik 35 urte Me-xikon igaro ondoren. Ez da, ordea, zigorra bete duelako itzuli etxera, jakin badakigulako iheslariak ez dutela beraien exilioan egunik erredimitzen. Gaixotasun larri bat izaki gaitz hau sendatzeko eraba-ki du urrezko kartzela atzean uztea. Oraindik ileak puntan jartzen zaizkit iru-diak ikusten ditudanean. Ospitale kanpo-an jendearen harrera eta batez ere bere ja-rrera ikusita. Hainbeste urteren ondoren eta ukabila gora. Izugarri hunkitu nauten irudiak eta momentuak dira. Ia bost hilabete pasatu dira Angel Alda-na iheslari politikoa Venezuelan zendu zenetik. Honek ere gaixotasun larri bat

pairatu zuen eta honen ondorioz hil zen bere etxetik milaka kilometrora. Ez zuen Euskal Herria zapaltzeko aukerarik izan, soilik bere errautsak geratu dira bere jaio-terrian. Malkoak isurtzen zaizkit Ziburun egin zitzaion azken agurra oroitzen dudan ba-koitzeko. Iheslarien kolektiboan ere badira gaixo-tasun larriak dituzten kideak eta orain ai-patu ditudan bi kasuok horixe, bi besterik ez dira. Baina kolektibo honekin askotan gertatzen den moduan zailagoa da gizarte-ratzen, ikusarazten eta ondorioz hitz egi-ten. Itzal beltzak dira, aurpegirik ez dute-nak. Baina jakin badakigu siluetaren atzean pertsonak daudela, izen-abizene-kin, gaixotasunekin, eskubideekin.

Agian lerro hauek minetik idazten ditut. Agian lerro hauek idatzi bitartean ezta-rrian korapilo bat dut eta malkoak ate jo-ka, borborka atera nahian. Baina jaio nin-tzenetik dut aita erbestean eta noizbait etxean ikusiko dudak galdera, edo gaixo-tuko ote den, edo bizirik itzuliko den bel-durra handituz doa urtetik urtera. Gogorra da haientzat eta guretzat, seni-deontzat, hainbeste urteren ondoren eta egungo egoera zein den ikusita, oraindik ere itzalak izaten jarraitzea. Oraindik ere eremu eta testuinguru askotan ikusezinak izatea. Euren eskubide guztien jabe, aske eta beraien herrian ezin izatea bizi. Aita eta munduan zehar barreiatuta di-tugun euskal iheslari politiko guztiak etxean nahi eta behar ditugu. Bizirik! •

Miren Azkarate
Badiola